

Beslut

efter kvalitetsgranskning av undervisning om
källkritiskt förhållningssätt – samhällskunskap och
svenska i grundskolan vid Alphaskolan
i Västerviks kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av undervisning om källkritiskt förhållningssätt – samhällskunskap och svenska i grundskolan. Syftet är att granska kvaliteten i undervisningen om källkritiskt förhållningssätt till digitala och andra källor. Detta omfattar både *vad* undervisningen om källkritiskt förhållningssätt innehåller och *hur* undervisningen utformas så att eleverna ges möjlighet att utveckla sina förmågor.

I granskningen omfattar begreppet källkritiskt förhållningssätt både undervisning om *informationssökning och källkritik*. Granskningen omfattar källkritiskt förhållningssätt både till *digitala och andra källor* men med särskild uppmärksamhet på hur undervisningen möter utmaningar kopplade till digitala källor. Granskningen omfattar ämnena *samhällskunskap* och *svenska* i grundskolans årskurs 9.

De övergripande frågeställningarna är:

Samhällskunskap

- I vilken utsträckning ger undervisningen i ämnet samhällskunskap eleverna förutsättning att utveckla sin förmåga att söka information om samhället från medier, internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet?
- Hur utformas undervisningen för att eleverna ska kunna utveckla denna förmåga?

Svenska

- I vilken utsträckning ger undervisningen i ämnet svenska eleverna förutsättningar att utveckla sin förmåga att söka information från olika källor och värdera dessa?
- Hur utformas undervisningen för att eleverna ska kunna utveckla denna förmåga?

Granskningen genomförs i 30 skolor, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän.

Alphaskolan är en fristående grundskola i Västerviks kommun. Huvudman är Kunskapsnavet AB. Skolan har elever i årskurs 7-9. Skolan har vid granskningstillfället 145 elever varav 49 går i årskurs 9. Skolan leds av en rektor. Det finns en lärare som undervisar i svenska och en lärare som undervisar i samhällskunskap i årskurs 9.

Skolinspektionen besökte Alphaskolan den 8 juni 2018. Besöket genomfördes av Ylva Gunnars och Tilda Lindell. Intervjuer med läraren i samhällskunskap, lärare i svenska, elever i årskurs 9 och rektor har genomförts.

När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

I detta beslut ger Skolinspektionen sin bedömning av det granskade området. Därefter följer en motivering till de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat inom ramen för granskningen.

Skolinspektionens bedömning

Samhällskunskap

Undervisningens innehåll

Skolinspektionens bedömning är att undervisningen om källkritiskt förhållningssätt i ämnet samhällskunskap omfattar olika slags medier, deras uppbyggnad och mediernas olika roller i samhället. Av granskningen framgår att det finns en lokal pedagogisk planering för ett arbetsområde som handlar om media i årskurs 7, där exempelvis skillnaden mellan morgon- och kvällstidningar tas upp. Undervisningen om tidningars uppbyggnad sker i samband med att eleverna skriver olika texter såsom artiklar och notiser i ämnet svenska. Dock har undervisningen i samhällskunskap i liten utsträckning handlat om hur en webbplats är uppbyggd och hur man kan ta reda på mer om en webbplats.

Skolinspektionens bedömning är att undervisningen i ämnet samhällskunskap omfattar nyhetsvärdering. Av granskningen framgår att läraren i undervisningen ger eleverna exempel på vad som påverkar trovärdigheten hos en avsändare av nyheter, till exempel om det finns en ansvarig utgivare eller inte. Ett exempel på hur individer framställs i medier som har tagits upp i undervisningen är hur en känd fotbollsspelare som anklagades för doping framställdes i media. Hur olika grupper kan framställas i media tas till exempel upp med eleverna i årskurs 8 i samband med att ideologier behandlas i undervisningen. Lärare och elever har då diskuterat feminism och metoo-rörelsen. Av granskningen framgår vidare att eleverna får diskutera nyheternas val av bilder, till exempel har eleverna fått jämföra och diskutera vad olika bilder som illustrerat nyheter på Facebook vill förmedla. Undervisningen har i viss utsträckning tagit upp hur algoritmer fungerar men eleverna uttrycker att de önskar mer undervisning om algoritmers påverkan på nyhetsflöden i sociala medier.

Skolinspektionens bedömning är att undervisningen i ämnet samhällskunskap omfattar möjligheter och risker med internet och kommunikation via elektroniska medier. Möjligheter som har tagits upp för diskussion är till exempel att det finns en stor arbetsmarknad i programmering och nya yrken såsom youtubers. Exempel på risker som har diskuterats är falska nyheter, att bilder lätt kan manipuleras och att det som publiceras på internet kan finnas kvar under lång tid.

Undervisningens utformning

Skolinspektionens bedömning är att undervisningen om källkritiskt förhållningssätt i ämnet samhällskunskap inkluderar ett varierat arbetsmaterial, till exempel läroböcker, uppslagsverk, bilder, material från Viralgranskaren och digitala källor såsom SO-rummet och Forum för levande historia. Av granskningen framgår även att läraren och eleverna har tittat på delar av vårens partiledardebatt i SVT.

Skolinspektionens bedömning är att undervisningen inkluderar varierade arbetssätt, elevaktiva arbetsmetoder och till viss del elevdelaktighet och ett jämställdhetsperspektiv. Av granskningen framgår att undervisningen i samhällskunskap kan börja med en genomgång följt av diskussioner om begrepp med eleverna och att eleverna skriver begreppslistor, besvarar frågor och arbetar med skrivuppgifter. Det förekommer även att eleverna får se på film och sedan arbeta med frågor enskilt eller i par, och eleverna genomför regelbundet nutidskryss. Av granskningen framgår vidare att läraren brukar börja med att undersöka elevernas förkunskaper, till exempel genom att göra en tankekarta med eleverna över ett område och vad de känner till sedan tidigare. Läraren uppger att eleverna, såväl pojkar som flickor, har möjlighet till inflytande över undervisningens utformning och delaktighet i undervisningen om källkritiskt förhållningssätt. Eleverna uttrycker att de inte brukar tillfrågas om vad de tycker om undervisningen men menar samtidigt att läraren uppmärksammar vad eleverna tycker och om någon har synpunkter.

Svenska

Undervisningens utformning

Skolinspektionens bedömning är att undervisningen om källkritiskt förhållningssätt i ämnet svenska inkluderar ett varierat arbetsmaterial, såsom ljudfiler, böcker och digitala källor. Av granskningen framgår att lärarna tillhandahåller relevanta källor i högre utsträckning till eleverna i årskurs 7 än till eleverna i årskurs 9 som ska kunna söka efter källor och själva värdera om de är relevanta för uppgiften.

Skolinspektionens bedömning är att undervisningen inkluderar varierade arbetssätt och elevaktiva arbetsmetoder samt till viss del elevdelaktighet och ett jämställdhetsperspektiv. Av granskningen framgår att undervisningen i ämnet svenska inkluderar genomgångar och diskussioner, till exempel att eleverna får frågor efter en genomgång som de ska diskutera i grupp. När eleverna arbetar med uppgifter, till exempel att skriva en artikel eller en insändare, har de dessförinnan haft en genomgång om hur de kan gå tillväga och fått läsa exempel på olika texter. Lärarna uppger att det finns en progression i undervisningen om källkritiskt förhållningssätt i ämnet svenska då lärarna medvetet breddar och fördjupar komplexiteten i ämnena samt kräver flera och andra källor. Av granskningen framgår vidare att lärarna ibland

försöker ta reda på om eleverna har förkunskaper om ett ämne eller ett område, till exempel genom att göra en tankekarta med eleverna eller fråga eleverna vad de känner till sedan tidigare. Eleverna har möjlighet till inflytande över undervisningen om källkritiskt förhållningssätt, till exempel genom att läraren lyssnar till elevernas förslag till källor och ställer frågor om de källor som eleverna har valt. Eleverna uppger att det har hänt att de har blivit tillfrågade om hur de vill arbeta, till exempel i grupp eller i par, och att de spontant kan diskutera undervisningen om de sitter några få tillsammans med läraren. Lärarna arbetar på olika sätt för att tillse att både flickor och pojkar får möjlighet till inflytande över undervisningen, till exempel genom att eftersträva en rättvis fördelning av talutrymmet i klassrummet.

Förutsättningar för samverkan och erfarenhetsutbyte

Skolinspektionens bedömning är att det till viss del finns förutsättningar för samverkan och erfarenhetsutbyte gällande planering och utveckling av undervisningen. Av granskningen framgår att lärarna inte har någon regelbunden avsatt tid för samverkan i de enskilda ämnena, men det finns tid avsatt två gånger per termin för att planera projekt och diskutera samarbeten mellan ämnena. Studiedagar uppges också utgöra tillfällen för samverkan och erfarenhetsutbyte. Av granskningen framgår att det finns få undervisande lärare på skolan, vilket gör att lärarna pratar med varandra över ämnesgränserna och tid för samverkan uppstår spontant.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande områden.

- Undervisningen i ämnet svenska behöver omfatta hela det centrala innehållet i kunskapsområdet *Informationssökning och källkritik*.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i ämnet svenska behöver utvecklas så att den i större utsträckning ger eleverna möjlighet att söka information från olika källor. Av kommentarmaterialet till kursplanen i svenska framgår att det är svensk-ämnet som har huvudansvaret för att eleverna lär sig att söka information ur ett allt mer varierat urval av källor.

Av granskningen framgår att eleverna huvudsakligen söker information på internet, och en lärare uttrycker att internet är den bästa platsen för eleverna att söka information på då skolans bibliotek inte är så stort. Lärarna har i viss utsträckning tagit upp hur eleverna kan gå till väga när de ska söka information på internet, till exempel hur de kan tänka kring valet av sökord. Faktorer som påverkar informationssökning på internet, till exempel hur algoritmer kan påverka sökresultat och skillnaden mellan betalda och organiska sökresultat har inte tagits upp i undervisningen i ämnet svenska. Lärarna uttrycker även att de inte riktigt vet hur de ska ta upp algoritmer med eleverna. Eleverna ger exempel på att register kan användas

när man söker information i analoga källor, men det framkommer i granskningen att undervisningen i ämnet svenska inte har omfattat informationssökning på bibliotek. Rektorn och en lärare uppger att de kan boka tid på stadsbiblioteket och att det kommer att behövas några besök där, och att det finns en målsättning om att utveckla skolans bibliotek.

Skolinspektionens bedömning är att undervisningen i ämnet svenska omfattar hur man citerar och att göra källhänvisningar. Av granskningen framgår att eleverna får träna på att göra källhänvisningar i samband med olika uppgifter. Hur man citerar och att göra källhänvisningar tas upp återkommande inför de nationella proven. Skillnaderna mellan att hänvisa till analoga källor och digitala källor tas också upp i undervisningen.

Skolinspektionens bedömning är att undervisningen i ämnet svenska omfattar att söva i en stor informationsmängd och till viss del att pröva källor med ett källkritiskt förhållningssätt. Av granskningen framgår att en lärare har visat eleverna fyra olika anteckningsmetoder som de sedan fått testa i fler ämnen för att hitta en metod som passar dem. Eleverna har även fått träna på att skumläsa och sammanfatta information med hjälp av tankekartor, punkter och stödord. Av granskningen framgår vidare att eleverna ska pröva källors tillförlitlighet genom att använda några olika frågor, till exempel vem som står bakom källan och vilka som är mottagare, om det går att se vad syftet med källan är och när den är daterad. Begreppen primär- och sekundärkälla och beroende har behandlats i liten utsträckning, och hur man kan gå till väga för att källkritiskt granska bilder har inte tagits upp i undervisningen i ämnet svenska.

- Rektorn behöver följa upp att lärarna har den kompetens som krävs för att undervisa om källkritiskt förhållningssätt samt erbjuda relevant kompetensutveckling där det behövs.

Skolinspektionen bedömer att rektorn i större utsträckning behöver följa upp lärarnas kompetens och erbjuda möjligheter till kompetensutveckling, i syfte att säkerställa att lärarna har den kompetens som krävs för en modern undervisning om källkritiskt förhållningssätt.

Av granskningen framgår att rektorn inte särskilt har följt upp lärarnas kompetens för, eller undervisningen om, källkritiskt förhållningssätt. Lärarna uppger att rektorn skulle tillmötesgå deras önskemål och att rektorn förväntar sig att lärarna berättar om de ser behov av någon särskild kompetensutveckling. Det har inte anordnats någon kompetensutveckling kring källkritiskt förhållningssätt på skolan. Rektorn uppger att kompetensen ökar genom det dagliga arbetet på skolan då lärarna planerar och bedömer tillsammans. Av granskningen framgår vidare att lärarna uttrycker att de inte riktigt vet hur de ska ta upp algoritmer med eleverna, samtidigt som eleverna uttrycker att de skulle vilja lära sig mer om algoritmer på sociala medier och hur det

påverkar flödet där. Exempel på kompetensutveckling som lärarna är intresserade av är hur man kan hantera informationsflödet i sociala medier och en fördjupad kompetensutveckling kring källkritiskt förhållningssätt.

1.1 Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 14 april 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till kvalitetsgranskningarsthlm@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 400–2017:7326) i de handlingar som sänds in.

På Skolinspektionens vägnar

 Agneta Kenneberg

Beslutsfattare
Signerat av: Agneta Kenneberg

 Tilda Lindell

Föredragande
Signerat av: Tilda Lindell

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
<https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/undervisning-om-kallkritik/>

Bilaga 1 Författningsstöd för kvalitetsgranskningsprojekt Undervisning om källkritiskt förhållningssätt – samhälls- kunskap och svenska i grundskolan

Skollagen (2010:800)

1 kap. 4 §

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

1 kap. 9 §

Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

1 kap. 11 § första stycket

För varje skolform och för fritidshemmet ska gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

2 kap. 9 §

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Det pedagogiska arbetet vid en förskoleenhet ska ledas och samordnas av en förskolechef. Dessa ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Rektorn och förskolechefen ska benämnas på detta sätt. Dessa benämningar ska förbehållas den som har en anställning som rektor eller förskolechef.

En ställföreträdare får utses för en rektor eller en förskolechef

2 kap. 34 §

Huvudmannen ska se till att personalen vid förskole- och skolenheterna ges möjligheter till kompetensutveckling.

Huvudmannen ska se till att förskollärare, lärare och annan personal vid förskole- och skolenheterna har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

3 kap. 3 §

Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

10 kap. 2 §

Grundskolan ska ge eleverna kunskaper och värden och utveckla elevernas förmåga att tillägna sig dessa.

Utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling samt förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning.

Utbildningen ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och ge en god grund för ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Skolförordningen (2011:185)**5 kap 2 §**

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (SKOLFS

2010:37, Lgr 11) Reviderad 2016. Denna läroplan, tredje upplagan, tillämpas fram till dess att den fjärde upplagan träder i kraft den 1 juli 2018 (läsåret 2018/2019).

Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag

Eleverna ska kunna orientera sig i en komplex verklighet, med ett stort informationsflöde och en snabb förändringstakt. Studiefärdigheter och metoder att tillägna sig och använda ny kunskap blir därför viktiga. Det är också nödvändigt att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden och att inse konsekvenserna av olika alternativ.

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper

I detta avsnitt anges bland annat att;

”Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.”

Enligt ett av de övergripande målen ska skolan ansvara för att varje elev

- kan använda sig av ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden.

Vidare framgår i avsnittet när det gäller riktlinjer att läraren bland annat ska

- samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen.

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

I detta avsnitt anges bland annat att elever ska ges inflytande över utbildningen och att de fortlöpande ska stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen. Ett av skolans mål är att varje elev

- successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan

Vidare framgår i avsnittet när det gäller riktlinjer att läraren bland annat ska

- svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad,
- verka för att flickor och pojkar får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen,
- svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer och
- tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar

I avsnittet anges bland annat att rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar exempelvis för att

- skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas,
- skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till handledning, läromedel av god kvalitet och annat stöd för att kunna söka och utveckla kunskaper, t.ex. bibliotek, datorer och andra hjälpmedel och
- personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter.

Lgr 11, 5. Kursplaner, 5.15 Samhällskunskap

Syfte

Undervisningen ska ge eleverna verktyg att hantera information i vardagsliv och studier och kunskaper om hur man söker och värderar information från olika källor. Genom undervisningen ska eleverna också ges förutsättningar att utveckla kunskaper om hur man kritiskt granskar samhällsfrågor och samhällsstrukturer.

Genom undervisningen i ämnet samhällskunskap ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- söka information om samhället från medier, internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet,

*Centralt innehåll**Information och kommunikation*

- Mediernas roll som informationsspridare, opinionsbildare, underhållare och granskare av samhällets maktstrukturer.
- Olika slags medier, deras uppbyggnad och innehåll, till exempel en dagstidnings olika delar. Nyhetsvärdering och hur den kan påverka människors bilder av omvärlden. Hur individer och grupper framställs, till exempel utifrån kön och etnicitet.
- Möjligheter och risker förknippade med internet och kommunikation via elektroniska medier.

Lgr 11, 5. Kursplaner, 5.18 Svenska*Syfte*

(...) Vidare ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar information från olika källor.

Genom undervisningen i ämnet svenska ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- söka information från olika källor och värdera dessa.

*Centralt innehåll**Informationssökning och källkritik*

- Informationssökning på bibliotek och på internet, i böcker och massmedier samt genom intervjuer.
- Hur man citerar och gör källhänvisningar.
- Hur man sovrar i en stor informationsmängd och prövar källors tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (SKOLFS

2010:37, Lgr 11) Reviderad 2017. (*obligatorisk fr.o.m. läsår 2018/2019*)

Under läsåret 2017/2018 är det *möjligt* att följa den fjärde upplagan av läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (reviderad 2017). Från och med den 1 juli 2018 (läsåret 2018/2019) är det däremot *obligatoriskt* att följa den fjärde upplagan av läroplanen. Avsnitt för att förtydliga skolans uppdrag att stärka elevernas digitala kompetens har lagts till i den fjärde upplagan (2017 års revidering). Exempelvis har i kursplanen för ämnet samhällskunskap, starkare betoning tillförts på att omfatta olika aspekter av digitala medier, till exempel hur information i digitala medier kan styras av bakomliggande programmering. I kursplanen för ämnet svenska har ett syfte för ämnet tillförts om att ge eleverna möjligheter att kommunicera i digitala miljöer med interaktiva och föränderliga texter.

Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag

”Eleverna ska kunna orientera sig och agera i en komplex verklighet, med stort informationsflöde, ökad digitalisering och snabb förändringstakt. Studiefärdigheter och metoder att tillägna

sig och använda ny kunskap blir därför viktiga. Det är också nödvändigt att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska information, fakta och förhållanden och att inse konsekvenserna av olika alternativ.”

”Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling. Alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik. De ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information. Utbildningen ska därigenom ge eleverna förutsättningar att utveckla digital kompetens...”

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper

Samma innehåll i denna upplaga avseende det som tas upp under motsvarande rubrik på sidan tre i författningsstödet.

En punkt har lagts till under övergripande målen där det anges att skolan bland annat ska ansvara för att varje elev

- kan använda såväl digitala som andra verktyg och medier för kunskapssökande, informationsbearbetning, problemlösning, skapande, kommunikation och lärande,

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Ingen ny lydelse i denna upplaga avseende det som tas upp under motsvarande rubrik på sidan tre i författningsstödet.

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar

I avsnittet anges bland annat att rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar exempelvis för att

- skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas,
- skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, ges aktivt lärarstöd och får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet samt andra lärverktyg för en tidsenlig utbildning, bland annat skolbibliotek och digitala verktyg,
- personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.
- Skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens.

Lgr 11, 5. Kursplaner, 5.15 Samhällskunskap

Syfte

Undervisningen ska ge eleverna verktyg att hantera information i vardagsliv och studier och kunskaper om hur man söker och värderar information om samhället från olika källor. Genom

undervisningen ska eleverna också ges förutsättningar att utveckla kunskaper om hur man kritiskt granskar samhällsfrågor och samhällsstrukturer.

Genom undervisningen i ämnet samhällskunskap ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- söka information om samhället från medier, internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet,

Centralt innehåll

Information och kommunikation

- Mediernas roll som informationsspridare, opinionsbildare, underhållare och granskare av samhällets maktstrukturer.
- Olika slags medier, deras uppbyggnad och innehåll, till exempel sociala medier, webbplatser eller dagstidningar.
- Nyhetsvärdering och hur den kan påverka människors bilder av omvärlden. Hur individer och grupper framställs, till exempel utifrån kön och etnicitet, samt hur information i digitala medier kan styras av bakomliggande programmering.
- Möjligheter och risker förknippade med internet och digital kommunikation samt hur man agerar ansvarsfullt vid användning av digitala och andra medier utifrån sociala, etiska och rättsliga aspekter.

Lgr 11, 5. Kursplaner, 5.18 Svenska

Syfte

(...) Vidare ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar information från olika källor.

Genom undervisningen i ämnet svenska ska eleverna bland annat ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- söka information från olika källor och värdera dessa.

Centralt innehåll

Informationssökning och källkritik

- Informationssökning på bibliotek och på internet, i böcker och massmedier samt genom intervjuer.
- Hur man citerar och gör källhänvisningar, även vid användning av digitala medier.
- Hur man sovrar i en stor informationsmängd och prövar källors tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet. (Proposition 2009/10:165)

"(...) Informationsteknikens utveckling ger snart sagt obegränsad tillgång till information men denna måste ordnas, granskas, värderas och omvandlas till kunskaper." (s. 223)